

ความคาดหวังและความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนรายวิชามนุษย์ กับการเรียนรู้ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Expectations and Satisfaction with the Teaching on the Subjects of Human and Learning in General Education Course, Maha Sarakham University

รัตนา บุตรดี¹, อาริษา โคตรเครื่อง¹

Rattana Butrdee¹, Arisa Kotekruang¹

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาความคาดหวังที่มีต่อรายวิชามนุษย์กับการเรียนรู้ของนิสิตระดับปริญญาตรี 2) ศึกษาความพึงพอใจต่อการเรียนรายวิชามนุษย์กับการเรียนรู้ของนิสิตระดับปริญญาตรี 3) เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความคาดหวังก่อนเข้าเรียนและความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนรายวิชามนุษย์กับการเรียนรู้ของนิสิตระดับปริญญาตรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นนิสิตปริญญาตรีที่เลือกลงทะเบียนเรียนรายวิชามนุษย์กับการเรียนรู้ปีการศึกษา 2555 ภาคเรียนที่ 1 จำนวน 294 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา มี 2 ฉบับ คือ 1) แบบสอบถามเกี่ยวกับความคาดหวังและความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนรายวิชามนุษย์กับการเรียนรู้ของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า จำนวน 26 ข้อ มีค่า

¹ สำนักศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โทร. 043-754571

¹ Department of General Education, Maha Sarakham University, Tel 043-754571

อำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .42-.75 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.96 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและ t-test (Dependent Samples) 2) แบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอโดยวิธีการพรรณนา

ผลการศึกษาพบว่า

1. นิสิตมีระดับความคาดหวังต่อการเรียนรายวิชามนุษย์กับการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านเนื้อหาวิชา ด้านการเรียนการสอน และด้านสื่อสนับสนุนการเรียนการสอน

2. นิสิต มีระดับความพึงพอใจต่อการเรียนรายวิชามนุษย์กับการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านการวัดและประเมินผล ด้านการเรียนการสอน ด้านสื่อสนับสนุนการเรียนการสอน และด้านเนื้อหาวิชา

3. นิสิตมีความคาดหวังและความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนรายวิชามนุษย์กับการเรียนรู้โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นิสิตมีความคาดหวังและความพึงพอใจต่อการเรียนรายวิชามนุษย์กับการเรียนรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 ด้าน คือ ด้านเนื้อหาวิชา และด้านการเรียนการสอน โดยนิสิต มีความพึงพอใจต่อด้านเนื้อหาวิชาต่ำกว่าความคาดหวังก่อนเข้าเรียน ส่วนด้านการเรียนการสอนนิสิตปริญญาตรีมีความพึงพอใจต่อการเรียนสูงกว่าความคาดหวังก่อนเข้าเรียน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นิสิตมีความคาดหวังก่อนเข้าเรียนและความพึงพอใจต่อการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : ความคาดหวัง, ความพึงพอใจ, การจัดการเรียนการสอน

Abstract

This study aims to 1) examine the expectations with the studying on the subject of human and learning for undergraduate students, 2) satisfaction with

the studying on the subject of human and learning for undergraduate students, and 3) compare the difference between expectation before studying and satisfaction with the teaching on subject of human and learning for undergraduate students. The samples used in the study were 294 undergraduate students who choose a course of human and learning in education year 2012, semester 1, selected by simple random sampling. Tools used in the study consist of: 1) a questionnaire about their expectations and satisfaction with teaching on the subject of human and learning of students, Maha Sarakhm University, with rating scale includes 26 items, item discrimination ranged from 0.42 to 0.75, and a reliability equal to 0.96. Data were analyzed by using percentage, mean, standard deviation and t-test (dependent samples), and 2) interviewed data were analyzed using content analysis and presented by means of description.

The results showed that:

1. Undergraduate students have expectation levels for the course of human and learning as a whole at the high level. For considering on individual aspect, it was found at the high level in all aspects, in descending order from most to least were the instructor, the course content, the teaching, and the media to support teaching and learning.

2. Students were satisfied with the course of human and learning as a whole at the high level. When individual aspect was considered, it was found at the high level in all aspects in descending order from most to least were the instructor, the measurement and evaluation, the teaching and learning, the media to support teaching and learning, and the course content.

3. Students have expectations and satisfaction with the teaching and learning on subject of human and learning as a whole with no difference. When individual aspect was considered, it was found that students have the expectations and satisfying on the subject of human and learning were statistically significant at .05 level of two aspects: the course content and the teaching and learning. Students were satisfied with the course content lower

than the expectation before studying. For the teaching and learning aspect, undergraduate students were satisfied with the learning at higher than the expectations before studying. When consider for each item, it was found that students have expectation before studying and satisfaction with learning with no statistically difference at .05 level.

Keywords : Expectations , Satisfaction , management of teaching and learning.

บทนำ

การศึกษาเป็นองค์ประกอบสำคัญยิ่งสำหรับการพัฒนาประเทศ เพราะการศึกษาเป็นรากฐานของการพัฒนา ดังนั้นแนวทางการพัฒนาการศึกษาคือ การพัฒนากำลังคนให้มีประสิทธิภาพ เพราะถือว่า การให้การศึกษาคือการพัฒนาคนให้มีความรู้และมีคุณธรรม เพื่อเป็นพลังขับเคลื่อน ในการพัฒนาประเทศไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ หากปราศจากแนวทางการพัฒนาการศึกษา และการพัฒนากำลังคนที่มีประสิทธิภาพ แล้วการพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ ย่อมจะประสบความสำเร็จได้ยาก เพื่อให้คนไทยอยู่ในสังคมโลกที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพและเท่าเทียม นานาอารยประเทศ (สมปอง จันทอง. 2552 : เว็บไซต์)

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนานิสิตให้มีทักษะในการเรียนรู้ มีความรอบรู้ มีคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยยึดหลักพัฒนาความรู้ คู่คุณธรรม มีการบูรณาการรายวิชาต่าง ๆ มากขึ้นจึงได้กำหนดกลุ่มงานจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไปขึ้น ในปีการศึกษา 2548 โดยให้มีหน้าที่ประสานการพิจารณาหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป สำหรับนิสิตระดับปริญญาตรี และส่งเสริม สนับสนุนให้มีการสอนวิชาศึกษาทั่วไปให้เป็นมาตรฐานเดียวกันทั้งมหาวิทยาลัย โดยได้รวมระบบการบริหารจัดการไว้ที่กองทะเบียนและประมวลผล ฝ่ายวิชาการและวิเทศสัมพันธ์ เพื่อให้การจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ตอบสนองต่อนโยบาย

และการพัฒนาคุณภาพบัณฑิตตาม
ปรัชญาพื้นฐานของการจัดการศึกษา
ที่เอื้อต่อหลักสูตรที่หลากหลาย และ
ส่งเสริมให้เกิดการใช้ทรัพยากรร่วมกัน
เพื่อใช้ประโยชน์สูงสุดของทางราชการ

การบริหารจัดการเรียนการสอน
ในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปนั้น เดิมคณะ
ต่าง ๆ เป็นผู้รับผิดชอบ มีหน่วยงาน
กลางซึ่งสำนักศึกษาทั่วไปเป็นผู้ประสาน
ความร่วมมือและบริหารจัดการรวมทั้ง
เป็นผู้กำกับติดตามดูแลการดำเนินการ
ในส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะการจัดการ
เรียนการสอนที่ต้องการการบูรณาการ
ผู้สอนจากคณะต่าง ๆ รวมทั้งการใช้
ทรัพยากรร่วมกัน ซึ่งมอบให้สำนัก
ศึกษาทั่วไปเป็นผู้รับผิดชอบน่าจะทำให้
ผลการจัดหลักสูตร และการเรียนการ
สอนของมหาวิทยาลัยมีประสิทธิภาพ
ยิ่งขึ้น

การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญของการ
อบรมบ่มนิสัยการกล่อมเกลาทางสังคม
การเตรียมตัวเพื่อให้บุคคลมีทักษะความ
รู้ความสามารถในการดำรงชีวิตและการ
ประกอบอาชีพในอนาคตเป้าหมายของ
การศึกษาดังที่กล่าวนี้มิใช่เพียงเพื่อ
ประโยชน์ของคนแต่ละคนเท่านั้นแต่
ต้องมุ่งไปสู่สังคมในภาพรวม คือการนำ
ไปสู่สังคมที่เข้มแข็ง มีเอกภาพ อันเนื่อง
มาจากสมาชิกของสังคมมีคุณภาพและ

ร่วมสร้างประโยชน์ให้กับสังคมที่ตนอยู่
อาศัยจึงถือได้ว่าความเป็นคนสำคัญในการ
สร้างเยาวชนที่ดีและสร้างอนาคตของ
ประเทศและหากผลผลิตทางการศึกษา
ไม่มีคุณภาพ ครูก็ต้องมีส่วนร่วม
รับผิดชอบด้วยอาจกล่าวได้ว่า การศึกษา
เป็นกิจกรรมทางสังคมที่เป็นรากฐาน
สำคัญของการสร้าง สะสมพลังของชาติ
ชาติใดมี “ทุนทางสังคม” แข็งแกร่ง มี
คุณภาพดีมากน้อยเพียงใด มีปริมาณ
มากแค่ไหน ย่อมขึ้นกับคุณภาพของ
ระบบการศึกษา (ชัยอนันต์ สมุทวณิช.
2546) และการจัดการศึกษานั้นจำเป็น
ที่จะต้องมียุทธศาสตร์ทางการศึกษา
เพื่อช่วยกำหนดคุณลักษณะของผู้เรียน
ที่พึงประสงค์หลังจากได้รับการเรียน
การสอนโดยยุทธศาสตร์ทางการศึกษา
จะเป็นตัวบ่งชี้ให้เห็นถึงแนวทางการจัด
ประสบการณ์การเรียนรู้หรือกิจกรรม
การเรียนการสอนและเป็นแนวทางใน
การประเมินผลการเรียนของผู้เรียนส่วน
การจัดประสบการณ์การเรียนรู้จะเป็น
กิจกรรมที่พยายามตอบสนองให้เกิด
ผลลัพธ์ตามยุทธศาสตร์ทางการศึกษา
ซึ่งจะแสดงให้เห็นถึงความเป็นไปได้และ
ความเหมาะสมของยุทธศาสตร์ทางการ
ศึกษารวมทั้งให้กรอบของการประเมิน
ผลการเรียนอย่างเป็นรูปธรรมอีกด้วย
ในขณะเดียวกันการประเมินผลการ

เรียนจะช่วยเป็นสารสนเทศย้อนกลับ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความเหมาะสมและประสิทธิภาพของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้รวมทั้งช่วยตัดสินผลการเรียนที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนว่าเป็นไปตามจุดมุ่งหมายทางการศึกษาหรือไม่และมากน้อยเพียงใดสารสนเทศที่ได้จากการประเมินผลการเรียนจะช่วยปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอนส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนและพัฒนากระบวนการทางการศึกษาให้มีความเหมาะสมและอยู่บนพื้นฐานของการศึกษาที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้นไป (ผดุงชัย ภูัพพัฒน์. 2555 : เว็บไซต์)

อย่างไรก็ตาม ความคาดหวังของผู้เรียนนั้น มักเป็นไปตามแนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความคาดหวังที่ได้รับการยอมรับนำมาใช้ศึกษาปัจจัยชักนำพฤติกรรมของปัจเจกบุคคลหรือกลุ่มบุคคลนั้นๆ กล่าวได้ว่าเป็นผลงานของ Victor Vroom ซึ่งเป็นนักจิตวิทยาชั้นแนวหน้าของกลุ่มนี้และเรียกทฤษฎีนี้ว่า “Vroom’s Expectancy Theory” ค่าของผลลัพธ์ (Valence of Outcomes) หมายถึงคุณค่าหรือความต้องการใจที่ผลลัพธ์มีให้แก่บุคคลที่จะต้องแสดงพฤติกรรมออกไปเพื่อให้ได้มาซึ่งผลลัพธ์นั้นซึ่งแต่ละบุคคลก็จะมีกรรับ

รู้ต่อผลลัพธ์เดียวกันที่แตกต่างกันไป (สิทธิโชค วรานุสันติกุล. 2546 : 178) และเมื่อผู้เรียนได้คาดหวังผลลัพธ์จากการเรียน ไม่ว่าจะเป็นองค์ประกอบในด้านใดด้านหนึ่งนั้น ผู้ที่ทำหน้าที่จัดการเรียนการสอน จะต้องทำทุกวิถีทางเพื่อสร้างความพึงพอใจให้เกิดขึ้นไม่น้อยกว่าความคาดหวัง หรือมากกว่าความคาดหวังที่เกิดจากการเรียน ไม่ว่าจะเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หรือการส่งมอบประสบการณ์ต่าง ๆ อันจะส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและสุนทรียภาพในการเรียนสูงขึ้นตามไปด้วย

ด้วยเหตุที่ได้กล่าวมานี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาว่าผู้เรียนมีความคาดหวังและความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนรายวิชามนุษยศาสตร์กับการเรียนรู้ หมวดวิชาศึกษาทั่วไปมีสภาพเป็นอย่างไร ผลที่ได้จะนำไปสู่การปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน

ความมุ่งหมายของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาความคาดหวังของนิสิตที่มีต่อรายวิชามนุษยศาสตร์กับการเรียนรู้หมวดวิชาศึกษาทั่วไป

2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการเรียนรายวิชามนุษย์กับการเรียนรู้

3. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความคาดหวังและความพึงพอใจต่อการเรียนรายวิชามนุษย์กับการเรียนรู้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ ได้แก่ นิสิตที่เลือกลงทะเบียนเรียนรายวิชามนุษย์กับการเรียนรู้ ปีการศึกษา 2555 ภาคเรียนที่ 1 จำนวน 1,173 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้เป็น นิสิตที่เลือกลงทะเบียนเรียนรายวิชามนุษย์กับการเรียนรู้ปีการศึกษา 2555 ภาคเรียนที่ 1 จำนวน 294 คน โดยใช้เกณฑ์ร้อยละ 25 ตามจำนวนของประชากร (สมบัติท้ายเรือคำ. 2553 : 51 ได้มาโดยใช้การสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ มี 2 ฉบับคือ

1. แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบมาตรฐานประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 26 ข้อ ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert) โดยกำหนดตัวเลือกไว้ 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด แบ่งเป็น 3 ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ความคาดหวังและความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอน ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงและพัฒนา โดยมีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .42-.75 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.96

2. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Content Analysis) ถึงความคาดหวังและความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนรายวิชามนุษย์กับการเรียนรู้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ติดต่อประสานงานกับอาจารย์ผู้สอนในรายวิชามนุษย์กับการเรียนรู้ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อนัดหมายและกำหนดวันเวลาในการนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลกับนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
2. ดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 294 คน โดยผู้วิจัยเดินทางไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง
3. และหลังจากนั้นทำการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 15 คน ดำเนินการสัมภาษณ์ครั้งละ 1 คน บันทึกผลการสัมภาษณ์ลงในแบบสัมภาษณ์
4. นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่รวบรวมได้ทั้งหมดไปวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามเพื่อคัดเลือกและนำไปวิเคราะห์ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยหาค่าความถี่และค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์ข้อมูล โดยนำแบบสอบถามมาตรวจให้คะแนนโดยกำหนดค่าน้ำหนักออกเป็น 5 ระดับ

ตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert) ซึ่งกำหนดค่าคะแนนดังนี้

ระดับความคาดหวังและความพึงพอใจมากที่สุด ให้น้ำหนักหรือคะแนนเป็น 5

ระดับความคาดหวังและความพึงพอใจมาก ให้น้ำหนักหรือคะแนนเป็น 4

ระดับความคาดหวังและความพึงพอใจปานกลาง ให้น้ำหนักหรือคะแนนเป็น 3

ระดับความคาดหวังและความพึงพอใจน้อย ให้น้ำหนักหรือคะแนนเป็น 2

ระดับความคาดหวังและความพึงพอใจน้อยที่สุด ให้น้ำหนักหรือคะแนนเป็น 1

และแปลความหมายค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ที่กำหนดดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00 แปลความว่ามากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49 แปลความว่ามาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49 แปลความว่าปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49 แปลความว่าน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49 แปลความว่าน้อยที่สุด

3. เมื่อได้แบบสัมภาษณ์มาแล้ว ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แยกรายละเอียดด้านความคาดหวังและความพึงใจในแต่ละด้าน และนำข้อมูลมาสรุปสนับสนุนในแต่ละประเด็น

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์เชิงปริมาณ ใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและสถิติทดสอบ t (t –test Dependent Samples) และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

สรุปผล

จากการศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนรายวิชามนุษยกับการเรียนรู้ของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาสารคามสรุปผลได้ดังนี้

1. นิสิตมีระดับความคาดหวังต่อการเรียนรายวิชามนุษยกับการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือ ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านเนื้อหาวิชา ด้านการเรียนการสอน และด้านสื่อสนับสนุนการเรียนการสอน

2. นิสิตมีระดับความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรายวิชามนุษยกับการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านการวัดและประเมินผล ด้านการเรียนการสอน ด้านสื่อสนับสนุนการเรียนการสอน และด้านเนื้อหาวิชา

3. นิสิตมีความคาดหวังและความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนรายวิชามนุษยกับการเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นิสิตมีความคาดหวังและความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนรายวิชามนุษยกับการเรียนรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 ด้าน คือ ด้านเนื้อหาวิชา และด้านการเรียนการสอน โดยนิสิต มีความพึงพอใจต่อด้านเนื้อหาวิชาต่ำกว่าความคาดหวังก่อนเข้าเรียน ส่วนด้านการเรียนการสอนนิสิตมีความพึงพอใจต่อการเรียนสูงกว่าความคาดหวังก่อนเข้าเรียนเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นิสิตมีความคาดหวังและความพึงพอใจต่อการเรียนรายวิชามนุษยกับการเรียนรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 7 ข้อ โดยนิสิตมีความพึงพอใจต่อการเรียนสูงกว่าความ

คาดหวัง จำนวน 4 ข้อ คือ มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย กระตุ้นความสนใจของนิสิต ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่เหมาะสม เนื้อหาของข้อสอบอยู่ในขอบเขตวัตถุประสงค์การเรียน และสภาพอากาศในห้องเรียนเหมาะสมต่อการเรียน ส่วนอีก 3 ข้อ นิสิตมีความพึงพอใจต่อการเรียนต่ำกว่าความคาดหวังก่อนเข้าเรียน คือ เนื้อหาวิชาสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับสถานการณ์จริงได้ ปริมาณเนื้อหาในแต่ละบทมีความเหมาะสมในเวลาเรียน และเนื้อหามีความทันสมัยน่าสนใจ

4. ผลจากการสัมภาษณ์ความคาดหวังและความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอน พบว่า นิสิตมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนในทุกๆ ด้าน จากเป้าหมายที่ตั้งไว้ก่อนการเรียนในวิชานี้ ได้รับความรู้ ตลอดจนการเรียนรู้สังคมและทำความเข้าใจความเป็นมนุษย์ที่แท้จริง ดังรายละเอียด

4.1 ความคาดหวังต่อการจัดการเรียนการสอนรายวิชามนุษย์กับการเรียนรู้

4.1.1 นิสิตมีความคาดหวังว่าจะได้เรียนรู้เกี่ยวกับจิตใจและร่างกายของเรา ได้เรียนรู้การเข้าสังคม การเป็นอยู่ ฝึกความคิด ฝึกสมาธิ คาดหวังว่าจะได้รับความรู้เต็มที่จากการเรียนใน

ห้องเรียน ได้รู้จักเพื่อนและได้ทำงานร่วมกัน สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ได้เรียนรู้การพัฒนาทักษะทางด้านต่างๆ และคาดหวังว่าจะได้รู้จักตัวตนของตนเอง ได้ค้นพบตัวเองมากขึ้น

4.1.2 นิสิตมีความคาดหวังว่าจะมีกิจกรรมช่วยเหลือสังคม จะได้ช่วยเหลือคน อยากให้มีกิจกรรมออกสู่สังคมมากขึ้น มากกว่านั่งในห้องเรียน มีกิจกรรมที่ทำร่วมกันกับผู้อื่น จะได้รับความรู้เพิ่มเติม คาดหวังว่าจะได้รู้วิธีการกำจัดหรือเอาชนะความโกรธ ทำให้จิตใจสงบขึ้น ทำให้เข้าใจความเป็นมนุษย์ และคาดหวังว่าจะได้ทำกิจกรรมที่เสริมทักษะและการฝึกสมาธิ

4.1.3 ความคาดหวังในตัวของอาจารย์ผู้สอนรายวิชามนุษย์กับการเรียนรู้พบว่า นิสิตมีความคาดหวังว่าอาจารย์จะสอนแบบสนุก ไม่น่าเบื่อ มีการผ่อนคลาย มีความเป็นกันเอง เป็นตัวอย่างที่ดี มีการสอนที่ดี สอนเนื้อหาที่นำไปใช้ได้จริงๆ มีการเตรียมการสอน เตรียมเนื้อหาล่วงหน้า มีความตรงต่อเวลา ไม่สอนนอกเรื่องมากเกินไป และจะนำวิธีการสอนใหม่ๆ มาสอน และเสนอให้แก่ นิสิตให้ได้รับความรู้อย่างเต็มที่

4.1.4 นิสิตมีความคาดหวังว่า คะแนนจะแบ่งเป็นสอบ 50% กิจกรรม 30% งาน 20% อาจารย์น่าจะมีความเห็นแก่ให้ทุกคน เมื่อเข้าเรียนอยากให้ออกข้อสอบในเนื้อหาตามที่สอนในรายวิชา ต้องการให้อาจารย์ตัดเกรดแบบอิงเกณฑ์มากกว่าอิงกลุ่ม และมีความเป็นธรรม

4.2 ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอน

4.2.1 นิสิตมีความพึงพอใจต่อเนื้อหาวิชา เพราะได้ความรู้หลายอย่างในการเรียน ได้เรียนรู้เพื่อนมนุษย์ด้วยกัน ได้รู้จักเพื่อนในห้องเรียน ได้รู้จักตนเอง เนื้อหาที่มีความน่าสนใจ เกี่ยวกับชีวิตประจำวัน มีความเข้าใจในเนื้อหาวิชา

4.2.2 นิสิตมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนการสอน โดยนิสิตแสดงความคิดเห็นว่า รู้สึกดี สนุกกับการเรียน ได้รับความรู้เพิ่มเติมที่เป็นกิจกรรมการเรียนการสอนที่ทำให้เข้าใจตัวเองมากขึ้น เป็นกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีความสำคัญสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ ได้ทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนต่างคณะ ทำให้ได้เพื่อนใหม่

4.2.3 นิสิตมีความพึงพอใจต่ออาจารย์ผู้สอน โดยนิสิตแสดงความคิดเห็นว่า

เห็นว่า อาจารย์สอนสนุก สอนเข้าใจและอธิบายทุกเนื้อหาอย่างละเอียด อาจารย์เป็นคนที่มีเทคนิคในการสอนดีมาก ทำให้นิสิตเกิดการเรียนรู้ได้ดี

4.2.4 นิสิตมีความพึงพอใจต่อการสอบ การให้คะแนน การวัดและประเมินผล โดยนิสิตแสดงความคิดเห็นว่า รู้สึกพอใจ เพราะมีทั้งการสอบคะแนนเก็บ งาน และกิจกรรม มีความยุติธรรม การให้คะแนนแต่ละครั้งขึ้นอยู่กับคำตอบคำถามและความขยันของนิสิตเอง มีการวัดผลอย่างตรงไปตรงมาเป็นไปตามเนื้อหาที่เรียน

4.2.5 นิสิตได้รู้อะไรหลายๆ เรื่องที่ไม่รู้ ซึ่งบางครั้งวิทยาศาสตร์อธิบายไม่ได้ ได้เรียนรู้เกี่ยวกับศีลธรรม จริยธรรม ได้เรียนรู้นิสัยของตนเอง ได้เรียนรู้ผู้อื่น รู้จักใช้เหตุผล รับฟังเหตุผลคนอื่น และไม่เอาเปรียบผู้อื่น รู้จักวิธีการเอาตัวรอดในสังคม การใช้ชีวิตในสังคม ทำให้มีสติและสมาธิมากขึ้น

อภิปรายผล

การศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนรายวิชามนุษย์กับการเรียนรู้ของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาสารคามสามารถ

อภิปรายผลได้ดังนี้

1. นิสิตมีระดับความคาดหวังต่อรายวิชามนุษย์กับการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยคือ ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านเนื้อหาวิชา ด้านการเรียนการสอน และด้านสื่อสนับสนุนการเรียนการสอน สอดคล้องกับ ไพโรจน์ ธีรธนากุล. (2546) ที่ได้กล่าวไว้ว่า องค์ประกอบในการจัดการเรียนรู้ที่สำคัญ คือ ด้านผู้สอน ซึ่งหมายถึง ผู้ที่มีหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ไปยังผู้เรียน ซึ่งจะต้องมีบทบาทในการใช้สื่อการสอน เป็นผู้จัดสภาพแวดล้อมและจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน เป็นผู้นำการอภิปราย แนะนำสิ่งต่างๆ ตลอดจนแก้ไขปัญหาแก่ผู้เรียนและต้องมีความสัมพันธ์กับผู้สอนคนอื่น ๆ เพื่อปรึกษาหรือวางแผนการสอนและแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในกระบวนการเรียนการสอน และสอดคล้องกับ พร พรมมหาราช (2552) ได้ทำการศึกษาคณาจารย์เปรียบเทียบความคาดหวังของผู้ปกครองและนักศึกษาต่อการศึกษาในคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่า ผู้ปกครองและนักศึกษาให้ความสำคัญ

อาจารย์มากที่สุด รองลงมาคือ ด้านสังคมและบุคลิกภาพ และด้านคุณธรรมจริยธรรมตามลำดับ อันดับสุดท้ายคือ ด้านสวัสดิการและการอำนวยความสะดวก โดยความคาดหวังของนักศึกษาทางด้านอาจารย์พบว่าสิ่งที่นักศึกษามีความคาดหวังมากที่สุดคือ คณาจารย์มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านวิชาการ รองลงมาคือ คณาจารย์เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักศึกษา ด้านห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ เครื่องมือและอุปกรณ์

2. นิสิตมีระดับความพึงพอใจต่อการเรียนรายวิชามนุษย์กับการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านการวัดและประเมินผล ด้านการเรียนการสอน ด้านสื่อสนับสนุนการเรียนการสอน และด้านเนื้อหาวิชาสอดคล้องกับ สมยศ นาวิการ (2525 : 115-119) กล่าวว่า ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ความพึงพอใจเป็นสิ่งสำคัญที่กระตุ้นให้ผู้เรียนทำงานที่ได้รับมอบหมายหรือที่ต้องปฏิบัติให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ ครูผู้สอนจึงต้องคำนึงถึงความพึงพอใจในการเรียนรู้ของผู้เรียนและสอดคล้องกับ ชวนีย์ พงศาพิชญ์ และคณะ (2551 : 83)

ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจ ของนักศึกษาต่อการเรียนการสอน แบบบูรณาการ : กรณีศึกษาวิชามนุษยสัมพันธ์ พบว่า ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนแบบบูรณาการโดยรวมอยู่ในระดับสูงและมีความพึงพอใจด้านต่าง ๆ อยู่ในระดับสูงทุกด้าน และสอดคล้องกับวารสารณสิงห์พริง และคณะ (2552 : 541) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานของคณะวิทยาศาสตร์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจในการเตรียมพร้อมต่อการสอนวิชาบรรยายที่ระดับมาก ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนและคุณลักษณะผู้สอนที่ระดับปานกลาง ความพึงพอใจต่อวิชาปฏิบัติการของวิชาพื้นฐานที่ระดับมาก

3. นิสิตมีความคาดหวังก่อนเข้าเรียนและความพึงพอใจต่อการเรียนรายวิชามนุษย์กับการเรียนรู้โดยรวมไม่แตกต่างกัน เนื่องจากธรรมชาติของวิชามนุษย์กับการเรียนรู้ นั้น มุ่งเน้นไปที่การเรียนรู้ตนเอง เรียนรู้เพื่อนมนุษย์ เรียนรู้สังคม และนิสิตได้ซึมซับความรู้และประสบการณ์ที่ผู้สอนได้ถ่ายทอดให้กับผู้เรียน ซึ่งตรงกับแนวคิดเกี่ยวกับ

วรูม (Vroom. 1970 : 91-103) กล่าวถึงความคาดหวังไว้ว่า มีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการ คือ ความพึงพอใจของมนุษย์ที่มีต่อผลลัพธ์ของการกระทำ ซึ่งเป็นลักษณะที่สำคัญที่สุดของความพึงพอใจของมนุษย์ ระดับความเชื่อถือวิธีการในการเชื่อมโยงผลลัพธ์อย่างหนึ่งไปสู่อะไรอีกหลายอย่าง การคาดการณ์จากความเชื่อว่าจะได้ผลดีจะเป็นไปได้มากน้อยเพียงใด เช่น ถ้ามนุษย์มีความเชื่อมั่นว่าจะทำงานให้บรรลุผลสำเร็จตามที่ตั้งไว้ ย่อมทำให้เกิดแรงจูงใจในการทำงาน ซึ่งเป็นความรู้สึกทางด้านจิตใจที่จะตัดสินใจเลือกทำอะไร และทำอย่างไร จึงประสบความสำเร็จตามที่คาดหวังไว้ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นิสิตระดับปริญญาตรีที่เลือกลงทะเบียนรายวิชามนุษย์กับการเรียนรู้มีความคาดหวัง ก่อนเข้าเรียน และความพึงพอใจต่อการเรียนรายวิชามนุษย์กับการเรียนรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 ด้าน คือ ด้านเนื้อหาวิชา และด้านการเรียนการสอน ซึ่งสามารถอภิปรายได้ว่าด้านเนื้อหาวิชานั้น นิสิตต้องการให้มีการเพิ่มเติมเนื้อหาที่เข้มข้น เน้นสภาพสังคม เหตุการณ์ปัจจุบันมากขึ้น และนำมาสอดแทรกลงในคาบเรียนได้อย่างน่าสนใจ

ซึ่งตรงกับแนวคิดของ ทฤษฎีแรงจูงใจของ มาสโลว์ (Maslow) ที่กล่าวไว้ว่ามนุษย์เป็นผู้ที่มีความต้องการอยู่เสมอและเป็นการยากมากที่มนุษย์จะมีความพึงพอใจสูงสุด ยกเว้นภายในช่วงเวลาสั้นๆ เท่านั้น เมื่อสิ่งที่ต้องการได้รับการตอบสนองเป็นที่พอใจแล้ว ถ้าจะมีความปรารถนาสิ่งอื่นเข้ามาแทนที่จะเป็นลักษณะนี้ไปเรื่อยๆ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

จากการศึกษาค้นคว้าพบว่า อาจารย์ผู้สอนควรพัฒนาเนื้อหาวิชาให้มีความเหมาะสมกับสภาพบริบทในปัจจุบัน สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับสถานการณ์จริงได้ และปรับปรุงเนื้อหาในแต่ละบทมีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้นพร้อมทั้งสอดแทรกข้อคิดที่มีความทันสมัยน่าสนใจ ให้กับนิสิตมากยิ่งขึ้น ดังนั้นผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน ควรนำ

ไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนและปรับปรุงพัฒนาเนื้อหา และพัฒนาหลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไปให้มีความเหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบันมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาครั้งต่อไป

ควรศึกษารายละเอียดความคาดหวังของนิสิต โดยนำตัวแปรอื่นๆ นอกเหนือจากตัวแปรที่ศึกษาในครั้งนี้ เช่น การจัดกิจกรรมลงพื้นที่ชุมชน หรือการทำกิจกรรมชมรมต่างๆ

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณสำนักศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่กรุณาให้ทุนสนับสนุนการวิจัยครั้งนี้ รองศาสตราจารย์ ดร.ประสาท เนื่องเนลิม อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัยที่ได้กรุณาตรวจทานและให้ข้อเสนอแนะ เป็นอย่างดี

เอกสารอ้างอิง

- ชวนีย์ พงศาพิชณ์, นพคุณ สุขสถาน,วิมล เหมือนคิด และสุนทรี ศักดิ์ศรี. (2551). ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการเรียนการสอนแบบบูรณาการ : กรณีศึกษาวิชามนุษยสัมพันธ์. รายงานวิจัยมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- ชัยอนันต์ สมุทวณิช. (ม.ป.ป.). รายงานการวิจัยระบบบริหารจัดการเพื่อการจัดสรรทรัพยากรสำหรับการศึกษาระดับพื้นฐาน 12 ปีที่สอดคล้องกับ พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. (เอกสารอัดสำเนา)
- บุญฤทธิ์ ฉิมพิมล. (2548). การเปรียบเทียบความคาดหวังและสภาพความเป็นจริงในการเข้ารับการฝึกอบรมวิชาชีพในศูนย์ศิลปาชีพบางไทร ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. มหาวิทยาลัยศิลปากร : นครปฐม.
- ผดุงชัย ภูพัฒน์. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. สืบค้นเมื่อ 25 มิถุนายน 2556. <<http://teched.rmutp.ac.th/km/wp-.pdf>>
- พร พรหมหาราช. (2552). การเปรียบเทียบความคาดหวังของผู้ปกครองและนักศึกษาต่อการศึกษาในคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิตเชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ไพโรจน์ ตีรณธนากุล. (2546). การออกแบบและการผลิตบทเรียนคอมพิวเตอร์ การสอน e-learning. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ บริษัทพิมพ์ดีจำกัด.
- วิภาวรรณ สิงห์พริง และคณะ. (2552). ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อรูปแบบการจัดการศึกษาของคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี. วารสารวิจัยและพัฒนา มจร. ปีที่ 32 ฉบับที่ 2-3, เมษายน – กันยายน หน้า 285-301.
- สมบัติ ท้ายเรือคำ. (2553). ระเบียบวิธีวิจัยสำหรับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. กภาพสิทธิ์ : ประสานการพิมพ์.

สมปอง จันทอง. (2552) การจัดการศึกษาโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน. <<http://www.kroobannok.com/blog/24541>> สืบค้นเมื่อ 5 มิถุนายน 2555.

สมยศ นาวิการ. (2525). การบริหาร. กรุงเทพมหานคร: คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชีมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สิทธิโชค วรรณสันติกุล. (2546). จิตวิทยาสังคม : ทฤษฎีและการประยุกต์ใช้. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น.

Vroom, V. (1970). "Industrial Social Psychology". *Management and Motivation*. New York. McGraw-Hill Book Company.